

Důležité upozornění pro vinaře – výskyt fytoplazmy zlatého žloutnutí révy vinné

Na podzim 2021 byl Ústředním kontrolním a zkušebním ústavem zemědělským (dále jen „ÚKZÚZ“) proveden průzkum vybraných chorob révy vinné ve vinařské oblasti Morava. Laboratorními rozbory byla ve třech lokalitách, mimo jiné ve vinici v k.ú. Bulhary diagnostikována karanténní choroba révy vinné **fytoplazmové zlaté žloutnutí révy** způsobené fytoplazmou [Gapevine flavescence dorée fytoplasma](#) (dále jen „GFDP“). GFDP je nejvýznamnější choroba révy vinné a jedná se o první výskyty této choroby na území České republiky.

Nejnápadnějším příznakem GFDP je předčasné intenzivní zbarvení a skvrnitost listů. Listy jsou nápadně zbarvené, listy bílých odrůd žlutozeleně, v okolí žilnatiny zlatožlutě, listy modrých odrůd jsou zbarvené červeně až červenofialově antokyany, žilnatina zůstává zelená nejdéle. Zpravidla dochází ke svinování listů a postižené části listů postupně nekrotizují a při pomačkání šustí. Postižené listy opadávají na podzim později než zdravé. Dochází k usychání a opadu květenství. Hrozny se buď nevyvíjejí, nebo předčasně vadnou, zasychají, bobule hnědnou a scvrkávají se. Ale i méně postižené bobule se dříve vybarvují, mají nižší cukernatost a vyšší obsah kyselin. Infikované keře citlivých odrůd na jaře špatně a opožděně raší.

Příznaky napadení rostlin révy GFDP jsou zaměnitelné s příznaky fytoplazmového žloutnutí a červenání listů révy, které způsobuje *Candidatus Phytoplasma solani* (fytoplazma stolburu). Tyto dvě choroby lze rozlišit pouze laboratorním rozbořem.

GFDP je přenášena invazním [škůdcem, křískem révovým](#) (*Scaphoideus titanus*), který se v posledních letech do vinařské oblasti na jihu Moravy plošně rozšířil. Likvidace tohoto přenašeče je jedna z účinných cest preventivní ochrany. V případě, že se neprovádí ošetřování proti přenašečům GFDP, může se počet napadených rostlin zvýšit každoročně desetkrát a může v závislosti na dalších faktorech brzy dosáhnout 80–100 %.

ÚKZÚZ stanovil „zamořenou zónu“ do vzdálenosti 50 m od hranice pozemku s výskytem GFDP, kde nařídil jednotlivým vlastníkům/uživatelům pozemků individuálně mimořádná rostlinolékařská opatření (dále jen „MRO“), zahrnující insekticidní ošetření proti křísku révovému a uživateli pozemku, na kterém se GFDP vyskytla, mimo to likvidaci pozitivně testované rostliny. Kolem zamořené zóny ÚKZÚZ stanovuje „nárzníkovou zónu“ do vzdálenosti 1500 m od vnější hranice zamořené zóny. V této zóně budou v průběhu měsíce dubna nařízena mimořádná rostlinolékařská opatření **vlastníkům/uživatelům pozemků mimo intravilány obcí, na nichž roste réva vinná (produkční vinice, divoce rostoucí réva), a to ošetření rostlin révy vinné proti křísku révovému**, jenž způsobuje přenos GFDP. MRO budou vyhlášena Nařízením ÚKZÚZ, které bude zveřejněno na webu Sběrka právních předpisů ([Sběrka právních předpisů územně samosprávných celků a některých správních úřadů \(gov.cz\)](#)), na úřední desce ÚKZÚZ ([Ústředí ÚKZÚZ \(ÚKZÚZ\) \(agri.cz\)](#)), na úřední desce obecních úřadů, na úřední desce ministerstva zemědělství. Přílohou nařízení budou mapové podklady s vyznačením nárzníkové zóny. Pěstitelé rozmnožovacího materiálu budou řešeni samostatně.

Vhodný termín ošetření bude zveřejněn na úřední desce a webových stránkách ÚKZÚZ, dle signalizace, která vychází z aktuálního průběhu vývoje křísku révového v konkrétní sezóně. ÚKZÚZ informaci o vhodném termínu ošetření oznámí rovněž příslušným obecním úřadům. Za nařízená jednorázová insekticidní ošetření, provedená v roce 2022, lze požádat ÚKZÚZ o náhradu nákladů, informace k podání žádosti budou upřesněny na webových stránkách ÚKZÚZ (je nutno uschovat daňové doklady k nákupu přípravků na ochranu rostlin).

Bližší informace ohledně [onemocnění GFDP](#), [přenašečů](#) a [přípravků](#) na ošetření rostlin najdete na [Rostlinolékařském portálu](#) na webových stránkách ÚKZÚZ.

Porušení povinností stanovených nařízením o MRO je přestupkem.

Kontakt:

Ing. Hana Chrápková

hana.chrapkova@ukzuz.cz

+420 606 043 480 (pondělí, středa 13 – 16 h.)